

gedrukt en gelezen worden! Zijn (volstrekt niet ongepaste) ijdelheid had voortdurenden strijd met zijn eenvoud en bescheidenheid; en dat moest wel tot conflicten met de uitgevers voeren.

Zijn correspondentie met W. H. Suringar is, zooals reeds uit het postscriptum van den brief van 20 Maart 1822 bleek, van gemengden aard; nu eens is hij de handelsman, dan weer de dichter en mensch. Den 8en Sept. 1823 schrijft hij hem:

„Waarde Suringar, . . . Gij hebt dat ergerlijke boekje van Da Costa gelezen ¹⁾? Lieve hemel, welke geest bezielt dien man, en welk een geest wilde hij het Christendom invoeren! Zeg het mij, waarde Suringar, waarin toch het Christendom boven zoovele andere eerediensten uitmunten zou, zoo het niet door zedelijke volmaking van onszelven en een onbegrensde en werkzame liefde tot onze naasten ware? Weten dan die duistere drijvers en dweepers niet, dat een geloof, 't welk bergen kan verzetten, onnut en onvruchtbaar is, zoo er de liefde ontbreekt? Gij zegt mij dat ik veel goeds met mijne gedichten heb gesticht: God geve het en tevens dat zulks dan zoo menige tekortkoming goed make! Ik gevoel diep hoe menig verzuim ik mij heb te verwijten, hoe veel beter ik behoorde en wenschte te zijn. . . Och, wat verliezen en verbeuzelen wij, in de woelingen der omstandigheden en des dagelijkschen levens, oogenblikken en jaren, die aan het eenig noodige moesten besteed zijn! en hoe dikwijls moeten wij ons troosten . . . met den vasten, maar zoo dikwijls teleurgestelden wil van beter en reiner te worden!

Uw verlangen, dat ik een bundel volkspoezij uitgeve, neem ik in dank aan, en Uw idee bevalt mij . . .”

Van 1824—26 werden maar weinige brieven tusschen hen gewisseld en deze zonder belangrijken inhoud; zij hooren in dien tijd door bemiddeling van hun beider vriend Nierstrasz van elkaar; Tollens klaagt o.a. over te veel werktuigelijken

1) Volgens Mej. R. M. van der Stempel, adjunct-bibliothecares aan de Universiteitsbibliotheek te Amsterdam, was het vermoedelijk Da Costa's „Bezwaren tegen den geest der eeuw” in 1823 te Leiden verschenen.